

Η ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ ΨΗΦΙΣΤΗΚΕ, Η ΥΠΟΚΡΙΣΙΑ ΠΕΡΙΣΣΕΥΕΙ ΜΟΝΟ Ο ΛΑΟΣ ΘΑ ΦΕΡΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Κώστας Παπαδάκης

Με αγανάκτηση και μόνο παρακολουθούν οι συνήγοροι υποστήριξης της κατηγορίας στην δίκη της Χρυσής Αυγής, το αντιφασιστικό κίνημα και η δημοκρατική κοινωνία τις εξελίξεις σχετικά με την τρίτη κατά σειρά τροπολογία ανακοπής της προσπάθειας του ναζιστικού μορφώματος Κασιδιάρη να συμμετάσχει στις προσεχείς βουλευτικές εκλογές.

Δημοσιεύθηκε σήμερα ο **ν. 5043/2023** (ΦΕΚ Α 91/13.4.2023), το **άρθρο 35** του οποίου υλοποιεί τη γνωστή τροπολογία.

Η φράση που άλλαξε στην ισχύουσα διάταξη του άρθρου 32 του ΠΔ 26/2012 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 102 του ν. 5019/2023 διάταξη έχει ως εξής (με έμφαση οι αλλαγές):

«Η συνδρομή των προϋποθέσεων της παρούσας ελέγχεται αυτεπαγγέλτως από το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου, στη σύνθεση του οποίου συμμετέχουν ο Πρόεδρος αυτού και όλα τα μέλη του, το οποίο λαμβάνει ή δύναται να ζητεί σχετική τεκμηρίωση από τις κατά περίπτωση αρμόδιες δικαστικές ή άλλες αρχές.»

Παρά τα όσα είχαμε έγκαιρα επισημάνει τόσο για την πρώτη τροπολογία (άρθρο 92 ν. 4808/2021) όσο κυρίως για τη δεύτερη (άρθρο 102 ν. 5019/2023) σε προηγούμενη αρθρογραφία, η κυβέρνηση αφενός επέλεξε την θέσπιση μιας διάταξης ευρύτερου αποκλεισμού και αφετέρου παρείχε στο Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου την υπερεξουσία να κρίνει αν ένα κόμμα που επιθυμεί να συμμετέχει στις εκλογές εξυπηρετεί ή όχι με την δράση του την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος, καθώς και ποια είναι η πραγματική του ηγεσία. Αλλά ακόμα και σε αυτόν της τον σχεδιασμό, η κυβέρνηση φάνηκε να λογαριάζει χωρίς τον ξενοδόχο, δηλαδή τους δικαστές του Αρείου Πάγου και, όταν το συνειδητοποίησε, επινόησε μια τροπολογία πανικού με την οποία μεταβάλλει τη σύνθεση του σώματος του Α1 Τμήματος του Αρείου Πάγου που θα κρίνει τη νομιμότητα της συμμετοχής των κομμάτων στις προσεχείς εκλογές, προκαλώντας την θυμηδία των κομμάτων της αντιπολίτευσης και του δημοκρατικού κόσμου, την αντίδραση και παραίτηση του Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου Χρήστου Τζανερικού και, ακόμα χειρότερα,

τη συσπείρωση και ηρωοποίηση του κόμματος του Κασιδιάρη και του αχυρανθρώπου που ανέλαβε να παραστήσει τον ηγέτη του. Και κατορθώνοντας να τον καταστήσει πρώτο θέμα συζήτησης αποπροσανατολίζοντας την κοινή γνώμη και ενισχύοντας το αφήγημά του περί πολιτικής του δίωξης.

Είμαστε υποχρεωμένοι για την αποκατάσταση των πραγμάτων να θέσουμε υπόψη στο διάλογο αυτόν τα ακόλουθα:

1) Η ψηφισμένη τον Φεβρουάριο 2023 τροπολογία (άρθρο 102 ν. 5019/2023), όπως αναλυτικά έχουμε αναπτύξει, δεν περιορίζεται στον αποκλεισμό από τις εκλογές κομμάτων στα οποία συμμετέχουν υποψήφιοι βουλευτές η ηγετικά στελέχη καταδικασμένοι για κακούργημα με ναζιστικό κίνητρο ακόμα και σε πρώτο βαθμό χωρίς ανασταλτικό αποτέλεσμα, όπως τεκμηριωμένα και εμπειριστατωμένα είχαμε προτείνει στην τότε αρθρογραφία μας, αλλά επεκτείνει την απαγόρευση αυτή σε σωρεία καταδίκων για διάφορες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα που δεν έχουν καμία σχέση με τη ναζιστική δράση και την απειλή της για το δημοκρατικό πολίτευμα, ανοίγει τον δρόμο για ευρύτερες απαγορεύσεις.

2) Η πολιτική βούληση, που μελλοντικά θα επιχειρηματολογείται ως η «βούληση του νομοθέτη» σε απόπειρες τελολογικής ερμηνείας της διάταξης αυτής επισφραγίζεται με τις συστηματικές δηλώσεις του Υπουργού Εσωτερικών περί της ανάγκης αντιμετώπισης της «**αντισυστημικής ψήφου**» οι οποίες επιδρασιλεύουν το εύσημο αυτό στους ναζιστές και φασίστες.

Ωστόσο αντισυστημική ψήφος δεν είναι η ψήφος προς τους ναζιστές και φασίστες και γενικά τα ακροδεξιά μορφώματα, γιατί αυτοί δεν είναι αντισυστημικοί, αλλά γεννήματα και υπηρέτες του συστήματος. Και αν καμία φορά εκτεθούν, το σύστημα εξουσίας τους αντιμετωπίζει σαν τα παραστρατημένα παιδιά του και όχι σαν τον πραγματικό του εχθρό. Το γνωρίζει πολύ καλά αυτό ο Υπουργός Εσωτερικών από το παρελθόν του, και για αυτό με μεγάλη και αυθεντική άνεση περιγράφει τον πραγματικό του στόχο που είναι οι αντισυστημικές δυνάμεις, δηλαδή η αντικαπιταλιστική αριστερά.

3) Οι αποκαλύψεις από τις επανειλημμένες συνεντεύξεις και δηλώσεις του τελούντος υπό παραίτηση (με την ... «διαλυτική αίρεση» της τυχόν εντός τριάντα ημερών από την υποβολή της ανάκλησής της) κ. Χρήστου Τζανερίκου, είναι πολύ σημαντικές, ιδίως αν ληφθεί υπόψη ότι τα πραγματικά περιστατικά τα οποία καταγγέλλονται δεν έχουν διαψευστεί επί της ουσίας από οποιονδήποτε και ειδικότερα από τον κατονομαζόμενο Υπουργό Επικράτειας, Γεώργιο Γεραπετρίτη.

Η αξιολόγηση όμως των πραγματικών αυτών περιστατικών αποδίδει σοβαρές ευθύνες και για τους δύο εμπλεκόμενους και αμοιβαίες παραβιάσεις τους όσον αφορά την αρχή της διάκρισης των εξουσιών:

A) Ο κ. Γεώργιος Γεραπετρίτης, καθηγητής Νομικής και Υπουργός Επικράτειας κατόπιν διορισμού του Πρωθυπουργού, χωρίς να είναι βουλευτής και να διακινδυνεύει προσωπικό πολιτικό κόστος (όπως άλλωστε όλο σχεδόν το «επιτελικό κράτος» και το περίπου μισό Υπουργικό Συμβούλιο) και χωρίς καμία απολύτως θεσμική αρμοδιότητα είτε για το νομοθέτημα, είτε για την τροπολογία, είτε για τον τρόπο λειτουργίας του Αρείου Πάγου, καλεί σε συνάντηση τον Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου και Πρόεδρο του Τμήματος που πρόκειται να εξετάσει τη νομιμότητα των συνδυασμών που συμμετέχουν στις εκλογές. Παρά το γεγονός ότι το πράττει άτυπα τηλεφωνικά, και όχι με έγγραφο, όπως είθισται και απαιτείται στις θεσμικά αποδεκτές επικοινωνίας μεταξύ των φορέων διαφορετικών εξουσιών, ο Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου αποδέχεται, αντιλέγοντας μόνο όσον αφορά τον τόπο της συνάντησης, με το επιχείρημα ότι δεν είναι σωστό ένας Υπουργός να επισκέπτεται τον Άρειο Πάγο. Είναι προφανές ότι το επιχείρημα αυτό δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, δεδομένου ότι η δημοσιότητα έχει καταγράψει άπειρες επισκέψεις Υπουργών όλων των κυβερνήσεων κατά καιρούς στον Άρειο Πάγο, και ίσως αυτό υπήρξε αμοιβαία επιδίωξη να αποφευχθεί εν προκειμένω, η δημοσιοποίηση της επίσκεψης, που είναι αδύνατο να παραμείνει κρυφή εντός ή ακόμα και εκτός του κτηρίου του Αρείου Πάγου. Έτσι επελέγη ως τόπος επίσκεψης το Μέγαρο Μαξίμου. Και εκεί βέβαια οι επισκέψεις γίνονται αντιληπτές, και αυτό δίνει χώρο στην εκδοχή ότι

η συνάντηση έγινε σε γειτονική καφετέρια. Γεγονός είναι πάντως ότι δεν έχει καταγραφεί ιστορικά ένας Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου, εμφανώς τουλάχιστον, να επισκέπτεται Υπουργό στο γραφείο του για θέμα εκτός ημερήσιας διάταξης θεσμικού αντικειμένου.

Β) Η περιγραφή της συνάντησης καταγράφει διαυγέστατα μια πρόθεση βολιδοσκόπησης από την πλευρά του Υπουργού προς τον τέως Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου η οποία δεν απέσπασε την επιθυμητή απάντηση. Και ακόμα, υπήρξε και νέα όχληση από άλλο πρόσωπο, που δεν κατονομάζεται, το οποίο μάλιστα του ζήτησε να βοηθήσει λέγοντας του ότι υπάρχουν και ανεξάρτητες αρχές μετά την αφυπηρέτηση.

Στο σημείο αυτό να επισημανθεί ένα καρκίνωμα το οποίο πλήττει μέχρι τέλους της θητείας τους την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργών, αφού η προσδοκία διορισμού σε υψηλού κύρους και απολαβών διοικητικά αξιώματα μετά την αφυπηρέτηση τους εξ αντικειμένου τους καθιστά δεκτικούς και εύαλωτους σε πιέσεις τέτοιες. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η προσδευτική πλευρά των δικαστών, που κατά την άποψη του γράφοντος εξακολουθεί να παραμένει πλειοψηφική, διά του στόματος του επί σειρά ετών προέδρου της, Χριστόφορου Σεβαστίδη, έχει εκφράσει συχνά την αντίθεση της στην δυνατότητα διορισμού αφυπηρετούντων δικαστικών λειτουργών σε διοικητικά αξιώματα και έχει απαιτήσει την θέσπιση ασυμβιβάστου με νομοθετική παρέμβαση, πράγμα το οποίο φυσικά δεν έχει γίνει δεκτό και αποτελεί κόκκινο πανί για τους ανώτατους δικαστές, οι οποίοι αποβλέπουν, μετά την υποχρεωτική αποχώρηση τους στο 67ο έτος, την εκμετάλλευση τέτοιου είδους ευκαιριών.

Εντούτοις, και παρά το γεγονός ότι όλα αυτά συνέβησαν στις 31.3.2023, έξι ημέρες προτού κατατεθεί η νέα τροπολογία, ο Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου σιωπά και δεν προβαίνει σε οποιαδήποτε αποκάλυψη ή καταγγελία είτε θεσμικά, όπως οφείλει, είτε με καταγγελία στα Μ.Μ.Ε, είτε και τα δύο. Και εδώ γεννάται εύλογα το ερώτημα: Θα έμεναν για πάντα στο σκοτάδι οι συναντήσεις, συζητήσεις και προσφορές αυτές, αν τελικά η κυβέρνηση αποφάσιζε να ακολουθήσει διαφορετική τακτική και να μην προχωρήσει στην τροπολογία αυτή; Και ποια στάση θα τηρούσε ο Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου;

Γ) Ακολουθεί στις 06.04.2023 η ανακοίνωση της τροπολογίας από την κυβέρνηση και τρεις μέρες μετά ο κ. Τζανερίκος καταγγέλλει ευθεία παρέμβαση στην εσωτερική λειτουργία του Αρείου Πάγου, χωρίς ακόμα να προβεί στις σχετικές αποκαλύψεις που προαναφέρθηκαν, αλλά περιορίζεται στη νομική του άποψη σχετικά με την εξαγγελθείσα τροπολογία.

Πλέον είναι εκείνος ο οποίος παραβιάζει την αρχή της διάκρισης των εξουσιών, διότι υπό την ενεργή ιδιότητα του ανωτάτου και αρμοδίου ακόμα για δικαστικού λειτουργού (Αντιπρόεδρου του Αρείου Πάγου) αμφισβητεί το δικαίωμα της κυβερνητικής εξουσίας να νομοθετεί, παραγνωρίζοντας ότι, καλώς ή κακώς (κατ' εμέ κάκιστα), το εκλογικό σώμα εκείνην εξέλεξε και πάντως όχι τον ίδιο, και ότι όσο είναι κατακριτέα η παρέμβαση της κυβερνητικής εξουσίας στην δικαστική, άλλο τόσο είναι κατακριτέα, και ίσως περισσότερο η δική του, δεδομένου ότι η δικαστική εξουσία δεν εκλέγεται από κανέναν ούτε ανακαλείται, ούτε ελέγχεται, ούτε λογοδοτεί, στο έργο της κυβερνητικής εξουσίας και τους νόμους που ψηφίζει. Η ίδια η αντιπαραβολή με τις θεσπισμένες διατάξεις οι οποίες πρόκειται να τροποποιηθούν ρητά η σιωπηρά (Π.Δ. 26/2012, άρθρο 102 ν. 5019/2023 και άρθρο 27 παρ. 1 ν. 4938/2022) επιβεβαιώνει ακριβώς αυτό, αφού αφορά διατάξεις νόμων ψηφισμένες από το Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Δ) Αυτό φυσικά δεν καθιστά ανεπίδεκτες κατακραυγής τις κυβερνητικές σκοπιμότητες και τις φωτογραφικές πράγματι διατάξεις με τις οποίες επιχειρεί να επηρεάσει την δικαστική κρίση στο συγκεκριμένο ζήτημα. Ωστόσο, ο Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου, εκτός της απαράδεκτης δημοσιοποίησης της αντίθεσής του στην επικείμενη τροπολογία, διατυπώνει και απόψεις οι οποίες αποκαλύπτουν την πραγματική του πεποίθηση σχετικά με την Χρυσή Αυγή και τον Κασιδιάρη, όπως η επισήμανσή του (με πλάγια)_ στον σχολιασμό της δήλωσης Βορίδη, «δεν μπορεί να υπάρχει μια βαθιά

αντίθεση, από την μια μεριά το ποινικό τμήμα της Δικαιοσύνης (*σημείωση: Ξέχασε να πει: «κατωτέρου του Αρείου Πάγου δικαστηρίου»* και να καταδικάζει σ.σ. τον Κασιδιάρη ως αρχηγό εγκληματικής οργάνωσης και να έρχεται ένα άλλο τμήμα της Δικαιοσύνης, επίσης το Α1 του Αρείου Πάγου, που να λέει ότι είναι πολιτικός αρχηγός). *Δηλαδή ο ΥΠ.ΕΣ., εμμέσως πλην σαφώς, υπέδειξε στους δικαστές του Α1 Τμήματος ποια θα πρέπει να είναι η κρίση τους για το συγκεκριμένο θέμα.*

Και εδώ ο κ. Τζανερίκος σφάλλει. Παρέμβαση στην Δικαιοσύνη δεν συνιστά η δημόσια έκφραση γνώμης από οποιονδήποτε σχετικά με το περιεχόμενο μιας δικαστικής απόφασης, έστω και μιας επικείμενης δίκης, ιδίως όταν αυτό ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο νομοθετικής διάταξης την οποία έχει υποστηρίξει. Η δυσaréσκεια δικαστών για την έκφραση γνώμης στην υπόθεση που χειρίζονται, έστω και με το πρόσχημα της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης συνιστά έκφραση αυταρχικής νοοτροπίας. Και συχνά υποκρύπτει οράματα για κράτος δικαστών που μόνο τα λαϊκιστικά ακροδεξιά μορφώματα υποστηρίζουν ανοιχτά εντός και εκτός των ορίων της χώρας. Παρέμβαση στη δικαιοσύνη λοιπόν δεν είναι η δημόσια έκφραση γνώμης, αλλά οι μυστικές συναντήσεις, οι αθέμιτες επιρροές, οι πιέσεις και οι απειλές, καθώς επίσης και η υπόσχεση ωφελημάτων. Αυτά όλα, σύμφωνα και με πρόσφατη εύστοχη επισήμανση του καθηγητή Συνταγματικού Δικαίου, κ. Ξεν. Κοντιάδη, στοιχειοθετούν αδικήματα των άρθρων 167Α και 237 Π.Κ. Το τελευταίο μάλιστα αποτελεί και κακούργημα.

Ωστόσο, η επισήμανση του Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου ότι το ποινικό τμήμα της Δικαιοσύνης που έκρινε ότι η Χρυσή Αυγή αποτελεί εγκληματική οργάνωση είναι κατώτερο δικαστήριο από τον Άρειο Πάγο, που έρχεται να τονίσει κάτι πασίγνωστο και στον τελευταίο των Ελλήνων ακόμα, δεν αποτυπώνει οτιδήποτε άλλο, παρά την αποδοκιμασία του προς την δικαστική αυτή απόφαση, την οποία μάλιστα μέχρι σήμερα, παρά τις καθημερινές επανειλημμένες δηλώσεις του, δεν έχει διασκευάσει, ανασκευάσει ή διαφοροποιήσει.

Επέλεξε λοιπόν, στην πρώτη δημόσια παρέμβασή του, να υποβαθμίσει την σημασία της καταδικαστικής απόφασης για την Χρυσή Αυγή και τον Κασιδιάρη, αγνοώντας ίσως και πάντως παραλείποντας ακόμα και το γεγονός ότι εκτός από την καταδικαστική απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων, το Α΄ Πενταμελές Εφετείο Κακουργημάτων, που δικάζει την υπόθεση σήμερα σε δεύτερο βαθμό, με την από 19.12.2022 παρεμπόμπουσα απόφαση του απέρριψε αίτημα του Ηλία Κασιδιάρη για αναστολή της ποινής, παρά το γεγονός ότι στο σκεπτικό της αίτησης του είχε επικαλεστεί και την πρόθεση του να ασκήσει πολιτική δραστηριότητα στα πλαίσια του κόμματος του.

Και προφανώς παραβλέπει ότι ο Άρειος Πάγος, τον οποίο ορθά χαρακτηρίζει ανώτερο δικαστήριο από το Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων, στην περίπτωση της προκειμένης λειτουργίας του σχετικά με τη νομιμότητα συμμετοχής εκλογικών συνδυασμών, δεν ασκεί δικαιοδοτική, αλλά διοικητική λειτουργία, ούτε φυσικά ασκεί αναιρετικό έλεγχο στην καταδικαστική απόφαση. Κατά συνέπεια, η επισήμανση της ιεράρχησης της ανωτερότητας του Αρείου Πάγου έναντι του Τριμελούς Εφετείου, εκτός του ότι αποκαλύπτει τις επί της ουσίας προθέσεις του, είναι και θεσμικά άστοχη, δεδομένου ότι συγκρίνονται ανόμοιες λειτουργίες στις οποίες δεν υφίσταται ανωτερότητα ή κατωτερότητα.

4) Παρ' όλ' αυτά, μόνο ευγνώμονες μπορούμε να αισθανόμαστε απέναντι στον κ. Τζανερίκο, γιατί με όσα δημοσιοποίησε αποκάλυψε τον τρόπο με τον οποίο διαπλέκονται και κινούνται οι δήθεν ανεξάρτητες και διακριτές εξουσίες και το πώς επηρεάζει η μία την άλλη.

Μάθαμε έτσι πώς επικοινωνούν και συνεννοούνται οι παράγοντες των εξουσιών, έστω και αν η συνεννόηση αυτή στην προκειμένη περίπτωση δεν κατέληξε σε θετικά αποτελέσματα για την διεύθυνση της κάθε μίας στο έργο της άλλης. Και εύλογα διερωτώμαστε (έστω και ρητορικά) πόσες άλλες παρόμοιες προσπάθειες στην ιστορία, παλιά και ιδίως πρόσφατη έγιναν χωρίς να αποτύχουν και έμειναν στο σκοτάδι. Η αστική υποκρισία του δήθεν σεβασμού στη διάκριση των εξουσιών, καθώς και η ίδια η διάκριση κατέρρευσε παταγωδώς με πρωταγωνιστές δύο κορυφαίους εκπροσώπους τους.

Εν τέλει, όλοι αυτοί οι οποίοι αρνούνται στους πολίτες, το αντιφασιστικό κίνημα και το δημοκρατικό λαό το δικαίωμα να απαιτεί την εφαρμογή του νόμου στην περίπτωση της εγκληματικής οργάνωσης «Χρυσή Αυγή», να διαμαρτύρεται για προκλητικές αποφυλακίσεις, ή για αστυνομικές σκευωρίες που στέλνουν άδικα στο εδάλιο αγωνιστές μα αντίθετη πολιτική ταυτότητα με το επιχείρημα ότι η άσκηση δημόσιας κριτικής στις δικαστικές αποφάσεις συνιστά παρέμβαση στο έργο της Δικαιοσύνης είναι εκείνοι που στα κρυφά μεθοδεύουν την παραγωγή του έργου της. Αυτή είναι η αστική υποκρισία σε όλο της το μεγαλείο!

5) Η κυβέρνηση, όπως ορθά επισημαίνει ο Θανάσης Καμπαγιάννης σε πρόσφατο άρθρο του («Σπασμοί ενός καθεστώτος που ψυχορραγεί»), «με τις διαρκείς και αλλοπρόσαλλες νομοθετικές της πρωτοβουλίες, προμοτάρουν αντί να απομονώνουν, το ναζιστικό μόρφωμα του Κασιδιάρη». Και ορθά τα κόμματα της αντιπολίτευσης αρνήθηκαν να υπερψηφίσουν την τροπολογία του κυβερνητικού πανικού. Είναι ακόμα αξιοσημείωτο ότι στην προσπάθεια της η κυβέρνηση να προσδώσει ευρύτερα χαρακτηριστικά στην σκοπιμότητα των σχετικών τροπολογιών της, δεν επικαλείται πουθενά ως στόχο τους καταδικασθέντες για εγκλήματα με ναζιστικό κίνητρο, αλλά επικαλείται πολύ περισσότερο διευρυμένα κριτήρια, όπως να αποκλείσει από τις εκλογές μαχαιροβγάλτες, εγκληματίες, και ιδίως ο αποκλεισμός της αντισυστημικής ψήφου που κυριαρχεί στο πολιτικό σκεπτικό Βορίδη στον οποίο ανατέθηκε το μεγαλύτερο βάρος της πολιτικής ευθύνης για την μεθόδευση αυτή. Και το δέχθηκε πρόθυμα, όχι μόνο λόγω παρελθόντος, αλλά και γιατί του ήταν μια πρώτης τάξης ευκαιρία άλλη μια φορά να προπαγανδίσει τη θεωρία των δύο άκρων και την εξίσωση των ναζιστών με την αντικαπιταλιστική αριστερά.

6) Μέσα σε όλα αυτά στην αρένα της αντιπαράθεσης τίθεται και η καθυστέρηση της διάρκειας της δίκης της Χ.Α. με σκοπό την αλληλοεπίρριψη ευθυνών και ακούγονται τερατώδεις ερμηνείες που επίσης ωφελούν – και νομικά – την υπεράσπισή της. Ας παραθέσουμε μερικά στοιχεία (δείτε και τα σχετικά γραφήματα):

Η δίκη της Χρυσής Αυγής ξεκίνησε στις 20.04.2015 και έληξε στις 22.10.2020, αφού προηγουμένως πραγματοποίησε συνολικά 467 συνεδριάσεις. Η κύρια αιτία για την μεγάλη διάρκεια της ήταν ο τεράστιος όγκος των συνενωμένων δικογραφιών και παρεπόμενα ο μεγάλος αριθμός των κατηγορουμένων (68), μαρτύρων (212), συνηγόρων (μετείχαν σε διάφορα χρονικά διαστήματα 13 συνήγοροι πολιτικής αγωγής και πάνω από 100 συνήγοροι υπεράσπισης), μεγάλος όγκος αναγνωστέων εγγράφων.

Παρ' όλ' αυτά, οι 467 συνεδριάσεις θα είχαν απαιτήσει λιγότερο χρονικό διάστημα αν δεν είχαν μεσολαβήσει:

Α) Η απαράδεκτη μεθόδευση της κατά το έτος 2015 Διοίκησης του Εφετείου Αθηνών για εξορία της δίκης στον Κορυδαλλό με την ανοχή του τότε Υπουργού Δικαιοσύνης, πράγμα το οποίο πλην της αυτονόητης υποβάθμισης και του απαραδέκτου να διεξάγονται δίκες σε χώρο φυλακών και των δίκαιων αντιδράσεων που προκαλούσε στην τοπική κοινωνία, καθιστούσε αδύνατη την από πλευράς συνηγόρων πολιτικής αγωγής διεκδίκηση καθημερινής διεξαγωγής της, αφού αυτό σήμαινε την επαγγελματική τους εξόντωση και ταλαιπωρία, ενώ η εναλλαγή του τόπου διεξαγωγής της δίκης μεταξύ Εφετείου και Κορυδαλλού συνεχίστηκε όλα τα χρόνια μέχρι και τον Οκτώβριο 2019. Από τις 467 συνεδριάσεις διεξήχθησαν 233 συνεδριάσεις στον Κορυδαλλό και 234 στο Εφετείο αν και βασικός τόπος διεξαγωγής δίκη οριζόταν το Εφετείο με την Απόφαση Υπουργού Δικαιοσύνης Υ.Α. 42601/8.6.2016 (ΦΕΚ Β 1622/8.6.2016) που ήταν καρπός των κινητοποιήσεών μας.

Β) Η παράλειψη απαλλαγής όλων των μελών της σύνθεσης τα πρώτα τέσσερα χρόνια της δίκης από άλλες υπηρεσιακές υποχρεώσεις ώστε να έχουν τη δυνατότητα να μετέχουν αποκλειστικά στη σύνθεση του δικαστηρίου αυτού, και έτσι η δίκη να διεξάγεται καθημερινά.

Γ) Αιτίες ανωτέρας βίας οι οποίες προκάλεσαν διακοπή της δίκης για διάφορα χρονικά διαστήματα (εκλογές και δημοψήφισμα 2015, Αποχή Δ.Σ.Α. για ασφαλιστικό Κατρούγκαλου 2016, αυτοδιοικητικές,

ευρωεκλογές και βουλευτικές εκλογές 2019, διακοπή λόγω πανδημίας Μάρτης 2020 – Ιούνιος 2020), αλλά και ασθένειες, και κωλύματα.

Δ) Συστηματική κωλυσιεργία από την πλευρά ορισμένων κατηγορουμένων της δίκης και κατάχρηση της διαδικασίας κατάθεσης αναγνωστέων εγγράφων, για τα οποία αναλώθηκαν πολλές εβδομάδες.

Μόνοι οι συνήγοροι πολιτικής αγωγής, σε επανειλημμένα διαβήματα τους στην Διοίκηση του Εφετείου Αθηνών, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και τα Μ.Μ.Ε. ζητούσαμε την αποκλειστική διεξαγωγή της δίκης στο Εφετείο και την απαλλαγή (που και αυτό μόνο τα τελευταία χρόνια κατέστη δυνατό) των δικαστών από άλλες δικαστικές και υπηρεσιακές υποχρεώσεις. Το διάγραμμα που ακολουθεί στο τέλος δείχνει την κατανομή του χρόνου και δίνουν τις απαντήσεις για την διάρκεια της δίκης. Είναι δε γνωστό ότι οι δίκες με συνεξέταση υποθέσεων ναζιστικών εγκληματικών έχουν και σε άλλες χώρες μεγάλη διάρκεια. Στην Γερμανία, η δίκη για την υπόθεση του ναζιστικού μορφώματος «NSU» είχε διάρκεια επτά χρόνια. Συνεπώς με δεδομένα τα παραπάνω η δίκη δεν υπερέβη τα εύλογα όρια της διάρκειάς της.

7) Σήμερα, η δίκη της Χρυσής Αυγής έχει πραγματοποιήσει 42 συνεδριάσεις σε διάστημα δέκα μηνών. Καρπός δικών μας αγώνων υπήρξε η τέλεσή της αποκλειστικά στο Εφετείο Αθηνών (βλ. Απόφαση Υπουργού Δικαιοσύνης 18457/26.4.2022, ΦΕΚ Β/2082 της 27.4.2022, της οποίας το προοίμιο αναφέρεται στο σχετικό υπόμνημα των συνηγόρων πολιτικής αγωγής). Όπως έχουμε επισημάνει επανειλημμένα και στο Δικαστήριο, καθώς και στην Διοίκηση του Εφετείου Αθηνών, εάν συνεχίσει να διεξάγεται με αυτόν τον ρυθμό, έχοντας πραγματοποιήσει δηλαδή περί τις πενήντα δικασίμους κατά τον πρώτο χρόνο διεξαγωγής της, ακόμα και αν αρκέσουν διακόσιες, αντί 467, δικάσιμοι για την ολοκλήρωση της διεξαγωγής της, δεν προβλέπεται να τελειώσει νωρίτερα από τέσσερα χρόνια συνολικά, δηλαδή **στις 15.06.2026**. Ενώ μέχρι στιγμής στα αιτήματά μας για επιτάχυνση της δίκης δεν υπάρχει η δέουσα ανταπόκριση.

Το επισημαίνουμε και δημόσια με την ευκαιρία.

8) Εκφράζεται από πολλούς μάλλον απερίσκεπτα η άποψη ότι ήταν σφάλμα η συνένωση των δικογραφιών και βασική αιτία της μεγάλης διάρκειας. Ωστόσο αν και πράγματι ο μεγάλος όγκος υπήρξε βασικός παράγοντας του μεγάλου αριθμού των συνεδριάσεων **απονομή ουσιαστικής ποινικής δικαιοσύνης** και εκτίμηση για την ποινική αξιολόγηση της δράσης εγκληματικής οργάνωσης **δεν θα υπήρχε ποτέ σε περίπτωση χωριστής εκδίκασης**. Είναι παγκοίμως γνωστό ότι αν οι επιμέρους υποθέσεις της υπόθεσης δικάζονταν χωριστά, πράγματι θα υπήρχαν πολλές μικρές δίκες που θα είχαν ολοκληρωθεί προ πολλού, αλλά οι ευθύνες θα εξαντλούνταν στα απλά εκτελεστικά όργανα, αφού δεν θα είχε συνεκτιμηθεί η **ενότητα των κριτηρίων**, του εγκληματικού σκοπού, της ιεραρχίας, οργανωτικής δομής, πειθαρχίας, εκπαίδευσης, στρατιωτικοποίησης, επιλογής στόχων, τρόπου δράσης, προετοιμασίας και εξέλιξης της εγκληματικής οργάνωσης και όλα εκείνα τα συγκεκριμένα στοιχεία τα οποία εισέφερε η συνεκδίκαση και συνεξέταση όλων αυτών των υποθέσεων και απέληξε στην πλήρη απονομή Δικαιοσύνης **μέχρι τα ανώτατα κλιμάκια** της εγκληματικής οργάνωσης.

Στόχος των συνηγόρων πολιτικής αγωγής υπήρξε πάντα και επιτεύχθηκε η συνένωση και συνεκδίκαση για τους παραπάνω λόγους. Αντίθετα στόχος των συνηγόρων υπεράσπισης ήταν πάντα η χωριστή εκδίκαση για ευνόητους λόγους.

Αυτά όλα όσοι με ευκολία κατακρίνουν την συνένωση των δικογραφιών όφειλαν να τα έχουν λάβει υπόψη τους πριν να δημοσιολογούν και κατ' αποτέλεσμα να υπηρετούν τις απόψεις και την τακτική της Χρυσής Αυγής. Ζημιά και μόνο προκαλούν θυσιάζοντας στη βορά διαφόρων αντιπαραθέσεων και το ζήτημα της διάρκειας της δίκης, όπως είχε γίνει και με την έντονη αντιπαράθεση την περίοδο Οκτωβρίου 2020 για το αν φταίει ο παλιός η ο νέος Ποινικός Κώδικας για τις χαμηλές ποινές, που είχε ως αποτέλεσμα όντως την επιβολή χαμηλών ποινών, μερικές από τις οποίες έχουν προσβληθεί με εισαγγελική έφεση, πράγμα που

επίσης δεν ακούγεται στις δημόσιες συζητήσεις.

Απαίτηση του δημοκρατικού κόσμου, των θυμάτων της Χρυσής Αυγής και των οικογενειών τους, καθώς και του αντιφασιστικού κινήματος είναι να μην επιτραπεί στους καταδικασμένους για εγκληματική οργάνωση με ναζιστικό κίνητρο η κάθοδος τους στις εκλογές.

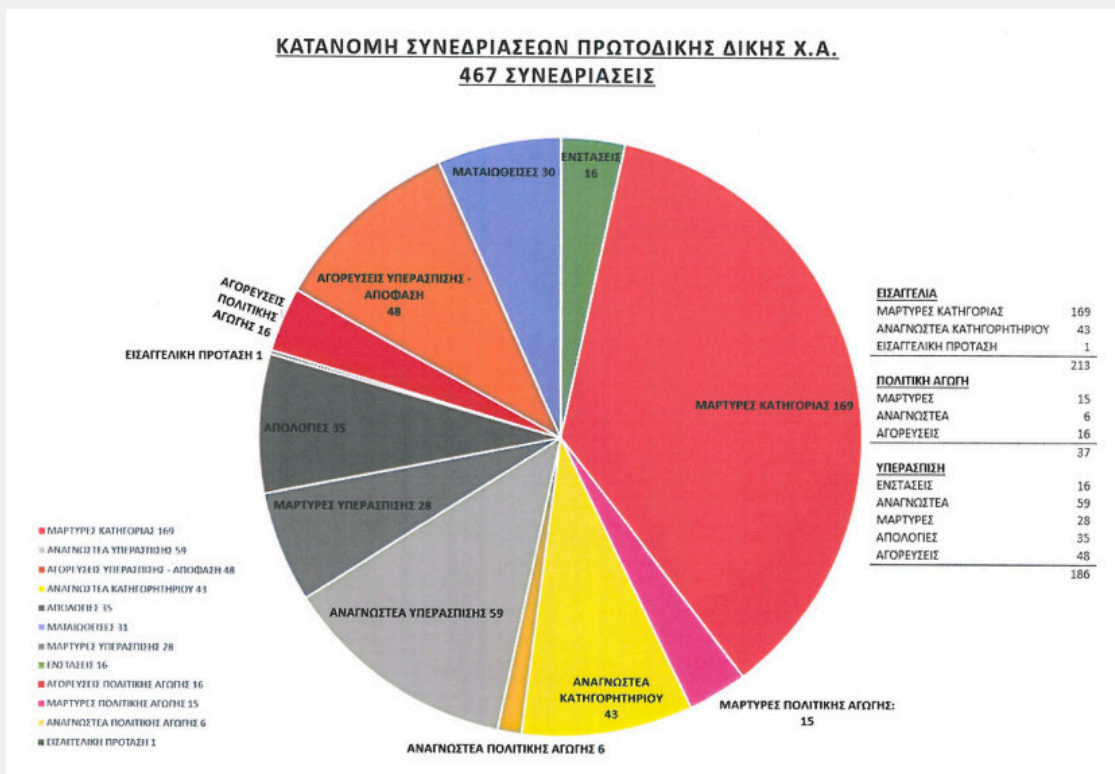
Αυτό αποτελεί την παρεπόμενη αναγκαία θεσμική αποτύπωση της καταδικαστικής απόφασης και μέρος της απαιτούμενης διοικητικής συμμόρφωσης του διοικητικού μηχανισμού της πολιτείας δίπλα στην απαίτηση για αποζημιώσεις στα θύματα της ΧΑ και τις οικογένειές τους και για καμία ανοχή στη φασιστική, ρατσιστική και ναζιστική εγκληματική δράση και τη νομιμοποίησή της.

Κλείνοντας θα θυμίσουμε ξανά ότι ο φασισμός ως πολιτικοκοινωνικό ρεύμα δεν αντιμετωπίστηκε ποτέ από τα δικαστήρια. Αυτά είναι αρμόδια αποκλειστικά και μόνο για την αντιμετώπιση της εγκληματικής φασιστικής βίας την οποία απαιτούμε για την υπεράσπιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Ούτε από τους θεσμούς, ούτε από την κυβέρνηση και τις καθεστωτικές δυνάμεις, αλλά από τον οργανωμένο λαό. Αντιμετώπιστηκε και θα αντιμετωπίζεται στην κοινωνία και στον δρόμο. Ο αγώνας συνεχίζεται. Καμία ελευθερία στους εχθρούς της ελευθερίας. Όχι στη συμμετοχή των καταδικασθέντων για ναζιστικά εγκλήματα στις εκλογές.

Θα είμαστε εκεί, μέσα και έξω από τα δικαστήρια, για να δώσουμε και αυτή τη μάχη. Μαζί και στην πρωτοπορία, θα είναι οι **πραγματικές αντισυστημικές δυνάμεις** γιατί γνωρίζουν ότι η πάλη ενάντια τον ναζισμό είναι πρωτίστως πάλη ενάντια στο σύστημα που τον γεννά. Και ότι μόνο η δική του πάλη θα τον οδηγήσει στη νίκη.

Αθήνα, 13.4.2023

Κώστας Παπαδάκης

ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΚΑΣΙΜΩΝ ΑΝΑ ΕΤΟΣ (ΣΥΝΟΛΟ 467)

